

Az üzlet — üzlet, — de csak az emberiség határain belül

Jó, hogy az idő halad, és az ember is igyekszik lépést tartani vele. Így azután mindig születik valami új és az újabb nemzedék hozzá igazodik. Ha a temetők megnyílnának, sok dreg talán haza sem találna, akkortól változott ez a város.

De ha már ekkorát változott és még hozzá nem a kiváltságosoknak, hanem nekünk, akkor mi is tartozunk neki valamivel. Becsüljük meg lakóival együtt, hadd érezzék ezek az emberek, — akik nehéz munkával átforgatták — hogy van otthonuk, éljenek benne boldogan, dolgozzanak szorgalmasan és szórakozzanak benne vidáman. Vigyázzunk egészségükre, hisz még sok feladat vár rájuk.

De ez a város minden változásával együtt mégiscsak kisebb, mint ahány embert foglalkoztatnak üzemei. És a változásokhoz az is hozzátartozik, hogy nem a régi tarisznyásból élnek, hanem üzemi étkezéden, naponta friss ételekkel pótolják a munkában elhasznált erőt. És ha már a változásoknál tartunk, mondjuk meg azt is, hogy kiterjedt orvosi felügyelet őrzi a dolgozók egészségét és árgus szemmel ügyel arra, hogy semmi sem szennyezze meg azt az ételt, italt, melyet ezek a derék emberek elfogyasztanak.

Ezek után elárulom, hogy a város egészségügyi felügyelőivel a napokban éppen egy ilyen irányú közegészségügyi sétát tettünk. Éppen kapóra jött, hiszen áprilisa tisztasági hónapot hirdettünk. És az ezernyi gyakorlati intézkedés mellett továbbra is valljuk, hogy nálunk legfőbb érték az ember. Ezt a kis megjegyzést azoknak szánom, akik az idő haladása közben egy kissé lemaradtak. Persze az ilyen séta közben más is megragadja az ember figyelmét. Senki sem vétekez azzal, ha a hibát kijavítja.

Az Inotai Alumíniumkohó közelében 6 üzlet is van. Az egyikben vegyesárut, a másikban húst, megint másikkban italt, majd cukrásztermékeket szolgálnak ki, végül akinek borostás az álla, meg még is borotválkozhat. A vegyes és a húszület egy régi, úgynevezett felvonulási épületben van. A tisztaság nagyobb, mint amennyit a körülmények megengednek. Azért egyet mégis elárulunk.

Az italboltba nem sikerült belátogatni. A nyitvatartási szabályt ugyan nem ellenőriztük, de délelőtt 10 órakor zárt ajtókra találtunk és 100—200 kW-os égők világították meg kívül, belül az épületet. Az ember ilyen séta alkalmával a ház körül is körülnéz. A hátsó udvar már más képet mutat. Üres söröshordók közvetlen a szemétdomb társaságában hevertek. Az udvar közepén vastag sugárban folyik egy vízcsapból a víz. Elzárnai nem lehet. A kohó üzemérőlől kérdezzük:

— Kie ez a vízcsap?

— Az italbolt. — A hentesüzlet vezetője most mond.

— En másfél hónapja vagyok itt, a víz azóta folyik. (Különös dolog, hogy senkinek sem szúrja a szemét.) Szemben a Várpalotai Kisipari KTSZ fodrászüzlete van. Tágas, világos, csempézett, fénycsóval ellátott, tisztántartható szép üzlet. De a tisztaság ritkán látogat ide. A terítő kenődkétes tisztasága nem valami étvágygerjesztő. A mellékhelyiség külön megjegyzést érdemel. Egy függöny választja el az üzlettől. Benne az egyik sarokban szén, a másikban levágott hajtömeg. Egy használaton kívüli kályhán személtápat, rajta éthordólábas kanállal. A felmosóröngy szárazon csörog, igen régen volt használatban. Úgy halljuk, hogy előző nap fodrászverseny volt Várpalotán. Ez dicsérendő dolog, hisz mi is szeretjük a szépet, a divatosat. De a tisztaság se kutyá.

A következő állomás a Bakonyvidéki Üzemi Vendéglátó Vállalat 18 számú telephelye. Igaz, hogy nem a közszerecsébb viszonyok közé

települt (állítólag az év végére új, modern étterembe költöznek át). Azt mondaná valaki, nem tehetünk mást, olyan kalappal köszönünk, amilyen van. De azért nekünk nem mindegy, hogy valaki tisztességgel megemeli-e a kalapját, vagy csak éppen megpöccinti. A tisztaság megteremthető nehezebb viszonyok között is. A mosogató helyiségnek nincs lefolyója. (Ez nem a vállalat hibája.) Az épület mögött évek óta bűzlik a nyitott szennyestorna, a nyáridőben rászálló légytömegek veszedelmes fertőzés lehetőséget vizslik magukkal. (Ez sem a vállalat hibája.) Erre vonatkozóan a helybeli egészségügyi szervek és a megyei Közegészségügyi és Járványügyi Állomás jegyzőkönyveinek sorozata tanuskodik arról, hogy a dolgozók egészséges étkeztetése ilyen körülmények között nem biztosítható. Intézkedés mindezekig nem történt. Az viszont belső hiba, hogy a leveses bögrék polcán ujjnyi vastag por rakódott le, hogy a mosatlan edények mellett hetek, talán hónapok óta rárakódott ételmaradéktól bűzöl, moslékosodényt találtunk.

Az Inota úi-telepi 32-es számú (Vendéglátó Vállalat) Italtolt belső tisztasága ellen nincs különösebb kifogás. Csúpn olyan kicsi, hogy ha két ember bermegy, háromnak távoznia kell. Az ilyen apró italtoltok seregét találjuk Várpalotán és környékén, melyek eléggé kulturálatlan körülmények között dolgoznak, de mégis jó jövedelmet jelentenek a vállalatnak. Itt megjegyezzük még, hogy a vízede talaja fölzótt. A tavaszi napsütésben orrfacsaró „illat” vágódik be a közvetlen közelében lévő lakásokba.

A következő állomás a Vendéglátó Vállalat I-es számú üzlete. (Szenleisi) Itt készülnek a tézta és húsféle hidegsültek, az összes várpalotai üzletek számára. Szerencse, hogy a pult mögött magas lábracs van, különben a csapos reumatik kapna a bokáig érő szennyes lében. A raktárban friss cukrásztermékek és szennyes terítők, törölrühák ölelkeznek egymásba. A hidegkonyhán egy szenesláda és egy hallal telt kosár állnak egymás mellett jó 5 centiméterre. (De nem ez a lényeg. Ha nem az a 200—250 000 forint, amit ez az üzlet forgalmaz?)

Az egyik „legszebb” látvány a 25—28 000 lakosú város Vendéglátó Vállalatának központi raktára. Ez az épület valamikor istálló volt, ennek megfelelő benne a rend. A pókhálók úgy csúngenek, hogy fennakadhat benne az ember. Ebben az udvarban van a központi hűtőosztó. Falai, pultja, vágótökéje tiszta, rendes, naponta melegvízzel, tisztítószerekkel súrolják. Itt települ a 14-es számú Italtolt, mely Bakonycsárdára névre hallgat. Az üzlet tiszta, WC azonban nincs és így a vendégek a szemből lévő üres telken lévő — erre a célra épült WC-t használják. Tartalma az utcára folyik, a város közegészségügyének „megjavítására.”

Amit ezután látunk, az nemcsak az italt kedvelő emberek ügye. Egy romos épületben a régi Polonyi-féle vendéglő labirintusaiban tejeskannák állnak elszállításra várva. Napl 100—150 tejeskanna forpamol mellett mosatlanul hevernek a tejeskannák, melyekből Veszprémből, illetve ezekben a napokban Tapolcáról szállítják a tejet, felnőttek, gyermekek, betegek részére.

A Thury György-téri ősi épületben helyezkedik el a III-as számú Italtolt. Korábban igen sok kifogás merült fel az üzlet ellen, ügylátszik az intézkedések hatására megszűntek ezeket. De ami az udvaron van, az nem a legbarátságosabb. A vízede eldugult, tartalma ömlik az udvarra. És a mögötte levő méternyi kőfallal elkerített részen a forgalomtól függően azok foglalnak helyet, akiknek sürgősebb dolguk akad.

Az egészségügyi szabályok azt mondják, hogy azokban a helyiségekben, ahol poharozó italozás folyik, WC-nek, de legalább vizeldnek kell lenni. Olyan italmérés, amely ezt nélkülözi, akad egynehány a városban. Így aztán mit tehet a vendég az Ifjúsági Búféban, mint, hogy szorultság esetén a városi tanács folyosóján végzi el sürgős dolgát. Hasonló a helyzet a Kővágóúrsi TSZ italmérésével is. A pohármosóban tessék-lássék lötyög vagy másfél liter víz. A mosogató edényben öblítik el a poharat.

Különös figyelmet érdemel a 129-es számú Utasellátó. Hihetetlen nagy forgalma és szerencsétlen elhelyezése ellenére is (állandóan száll a korom a szénzsáritóból) az üzlet tiszta és rendes. A pincében katonás rendben állnak a hordók és fonottüvegek. Megnyugtató tisztaságról tanuskodik az egész üzlet.

A Petőli-szálló konyháján mást találunk. A mosogató helyiség csatornája évek óta eldugul. Azon folyik a vita, hogy ki javíttassa meg. A szenttrózt vagy a Bakonyvidéki Üzemi Vendéglátó Vállalat? Vita közben a lényeg nem változik. Ennek az az érdekessége, hogy van egy Szappanfőző Vállalat, mely megcsináltatná a csatornát, ha jögt kap a lefolyó víz zsiradékának felfogására. Erre azonban mód nincs. A konyha legalább is nem köthet erre szerződést. Van itt egy kámin, mely fölött bányászok hálósobái vannak. A kámin kicsiny és zajával zavarja a pihenni vágyó dolgozókat. Van azonban egy egészen különálló garázs, melynek egyik része alkalmas a kámin meglepítésére. Itt néhány motorkerékpár van elhelyezve és „nem sikerül” megoldást találni arra, hogy a kecske is jöjjakjon, meg a motorkerékpárok is védett helyen legyenek.

A Cseri-szálló konyhája meglepően tiszta, a raktárak áttekinthetőek, szárazak, szellősek. Meglepőbb a Népbolt elhelyezése. A bejárat előtt négy hosszú sorban aknás WC-k vannak, melyeknek ürítő szintje egy méterrel magasabban van, mint a Népbolt bejárata. De van a telepen erre alkalmas helyiség, ez nem tudni milyen céllal, úresen áll.

Az utolsó tejezet az Aknacsárda. Talán ennél nagyobb forgalmú üzlet a Várpalotai Vendéglátóipari Vállalatnak nincs. Ezért is ragaszkodik ahhoz, hogy minden erővel fenntartsa. Pedig a körülmények még azokat az embereket is fölháborítják, akik nem igen válogatnak abban, hogy hol fogyasszák el a jó előre és rendszeresen beütemezett ital adagjukat. Igen gyakori eset, különösen esőzések idején, hogy az ivóhelyiség padlózatánál magasabban fekvő WC helyiség megtelek és tartalma elől a söntést. Néhány esztendő keserves birkózása és 10 okrat tanuskodik arról, hogy a közegészségügyi szervek igyekeznek ezt az állapotot megszüntetni. De mindig van valami kibúvó, ami megmenti ezt a nagyforgalmú üzletet. Legutóbb a bizonyítékokkal alátámasztott jegyzőkönyv ellenére a tanács vb einök helyettese hatálytalanította az egészségügyi felügyelő jogérvényes határozatát.

Ez nem hatásköri kérdés, ezt a dolgozók egészségének védelme követeli meg. Mi azért adunk nyilvánosságot tapasztalatainknak, hogy tanuljanak belőle azok, akiket illet és hozzanak megfelelő intézkedést (ha kell zárjanak be egy-két ilyen üzemegységet), mert Várpalota lakossága többet érdemel mint amit kap. És a mi véleményünk szerint semmit sem árt az a szocialista kereskedő, ha az árusítási és fogyeztási feltételek emberibbek a jelenleginél.

Rendben van, köszönjük olyan kalappal, amilyen van, de tisztességesen, nem pedig hanyaveti módon.

Angyal Mihály.

Hja kérem...!

Visszaautasítanak minden vádat, amely a Palota-szállót érintené. Ha...? Ki merné azt mondani, hogy itt nem törődnek a vendéggel? Kényelmes, kulturált hely, udvarias kiszolgálás, este tánc, zene, éjféltől nótázás tetszés szerint két óráig. A zenekar a lehető legdemokratikusabb, senki sem vádolhatná őket összejátszással.

A kedves vendég érdekében az üzlet vezetősége néha még ezen is túlmegy. Pesti művészeket hozat, mert a vendég minde nek felett. Hát kell-e ennél több? Szól a zene és két pohár sör között a sanzonett búgó hangján füledbe, sőt szívedbe mászik Seherezáde ezeregy éjszakájának három perce. A paródista ötletgazdag művészete vidám könnyekre fakaszt, az operettalok kedves melódiái felporzselik véred és egy feledhetetlen estével gazdagabb, néhány forinttal meg szegényebb lettél. Na, úgy-e, hogy megéri! Ha még hozzászámítod azt a végtelenül őszinte, világosan, érthetően és minden megvesztegethetőségen felülmúló hőlgyet, aki ilyenkor a vendéget eligazítja, akkor felkiáltasz örömben. Nem úgy, hogy heuréka, ennél sokkal többet mondasz: Hja, kérem, a Palota-szálló, mégiscsak Palota-szálló.

Engem is eligazított. Soh'sem fogom neki elfelejteni. Történt ugyanis, hogy négyesben vacsorázni mentünk. Igaz, én megfellekeztem egy kissé az itteni jó szokásról, mondom, hogy időnként pesti művészek érkeznek a vendégek szórakoztatására. Leültünk, rendeltünk, megkaptuk, vacsoráztunk. Nem is hiszem, hogy a fentebb említett és a szakmában igen jártas hölgy valamelyik rejtett helyről nem leste, hogy hány falatra fogyasztjuk el a vacsorát, mert még az utolsó falatot gyűrtük, amikor megjelent és rövid érthető magyarsággal imígyen szólott: Vagy fizetnek, vagy mennek! (A fenébe helyhatározót már nem nehéz hozzágondolni.) Még ennyit hozzátett: Nem látják, hogy műsor van! Ezért külön fizetni kell! Úgy hangzott, mint a megmáshíthatatlan ítélet. Leszurkoltunk vagy nyolcvan forintot és sürgősen távoztunk. A sört úgy kutyafuttában sikerült meginni így különösebb károsodás nem ért. Mindez olyan gyorsan történt, hogy csak a portásfülke előtti térségen eszméltem rá a történetekre. — Emberek! Ki vagyunk dobva! — mondom keserű szájjal.

Tehát a vendéglőnek kijáró tisztelettel távoztunk, azaz távoztunk volna, ha... a portás, mint effajta kultúremler, nem ült volna be a műsorra. De beült, mert neki dukál, hiszen ő házon belül van. És semmi sem tart örökké alapon mégis csak akadt, aki végleg kipenderített bennünket.

Soha nem fogom magamnak megbocsájtani sértődékenységet, mert így egy fél pesti műsorról szegényebb, de se baj, egy tapasztalattal pedig gazdagabb lettem. Most már csak azt szeretném, ha ezt a tapasztalatot rajtam kívül mások is megszívlelnék.

A vendég.

IGAZ TÖRTÉNET

Az asztaltársaság a szony felé, durván a gon úszolt a mennyezet alatt.

Most megkeményedtet a tekintete. Fel emelte a poharat a lélegzete gyorsabb lett. Felállt. Meghökkenve néztek rá. Fe emelte magasba a poharat, hogy a következő pillanatban csörrenve vágódjon szét az asztalon...

De nem történt meg. A férj egy modulattal visszarántotta a székre. Az asszony szemében kiadott a harcias láng. Legyőzöttten hártotta le fejét úból, hogy ne lássák szeme sarkában a gyülekező könnyet. Harsogó röhögéssel nyugtázták a férj „férfias” tettét. A történet igaz. Várpalotán történt április 15-én.

Válasz az autóbusz váróhelyiségről írt cikkre

A várpalotai Szabadság-téri váróhelyiséggel kapcsolatosan a városi tanács végrehajtó bizottsága részéről a következő megjegyzéseket tesszük:

Egyetértünk a cikk azon megállapításával, hogy a várótermet az Inotai Alumíniumkohó 1953. évben építette. Mivel a városrendezés során a XI. és XII. jelű épületek előtti parkrendezéssel kapcsolatban szüksége merült fel annak, hogy az ott lévő dohányosbolt lebontásák, — szükségmegoldásként, átmenetileg nyert elhelyezést a váróteremben a dohányosbolt a városi tanács végrehajtó bizottsága által.

A váróterem kitért ablakát a városi tanács üvegeztette be, s a továbbiak során gondoskodás történik a meszeléséről is. A váróterem lebontása csak a későbbiek során lesz lehetséges, amikor megfelelő helyen az új kijelölése megtörténhetik. Megjegyezzük, hogy a MÁVAUT, mint üzemeltető, tartozik építésséről gondoskodni.

A váróterem falán lévő plakátok eltávolítására a végrehajtó bizottság az intézkedést kiadta az ipari és műszaki osztálynak. Hogy az inotai munkásjáratok máshol kapjanak megállót — szándékunk az, hogy az Inotára induló autóbuszmegálló a rendes járatnál marad a régi helyén, a Pétfürdőre induló autóbusz pedig a templommal szembeni oldalra nyerne elhelyezést. A munkásjáratok indulása pedig a Táncsics M.-utcából, a városi tanács ház épületével szembeni oldalról történik.

Balogh Sándor v. b. elnök.